

כדורגל

האוטובוס אחכה

על משחקי הכדורגל שנערכו הי שבת בחוץ גברה מכבי תל-אביב על בית"ר תל-אביב בשווער 1:0, והפועל תל-אביב על מכבי יפו בי אותה תוצאה, כותב שייע גזר:

אחרי שראיתי את שני המשחקים בשבת, אין לי בעצם הרבה מה לספר לכם. אלה היו מישחקים שאין מה לכ"תוב עליהם. אתה בא, רואה מישחק מת, מדבר קצת עם החברים שלך, אוכל פיסטוקים — וזהו זה.

המישחק הראשון, בין מכבי ובית"ר, היה מישחק של שני צדדים מנוגדים. בית"ר גוססים. האוטובוס לליגה א' כבר מחכה להם בתחנה. או למרות שהפעם הם שיחקו יותר טוב מאשר במשחקים האחרונים, הם לא שיחקו כלכך בדם. אפילו כשנלחמו, הם לא נלחמו באדישות. היו להם כמה הזדמנויות לכבוש שערים אלא ש... ברציון הירוג אותי, או אינני רוצה לכתוב עליו.

באמצע המיגרש הבית"רים דווקא משחקים טוב; אבל כשמתקרבים לשער, אין להם מושג מה לעשות עם הכדור. גם אם היו משחקים ככה עוד שבוע, לא היו מכניסים גול. בקבוצה שלנו, בהתחלה, החברה לא היה מצאו כלכך טוב. ההרכב החדש, עם הרבר שחקני-מילואים, ביבל אותם קצת — כי הם לא מבינים האחד את השני. אבל במשך הזמן התרגלו, אם כי לא עלו לרמה הרגילה. המזל שלי שתמיד אני מקבל עונש במשחקים נגד קבוצות חלשות. בעצם, זאת הפעם הראשונה שאני מקבל עונש.

אותו דבר, רק יותר משעמם. מה להגיד לכם, על הטריבונה התעייפתי מהמשחק, יותר משאני מתעייף במיגרש. אבל אי-אפשר להאשים את השחקנים. כשאוכלים מצות כל היום, קשה לשחק כדורגל. נשארתי להצגה שנייה, לראות אולי הפועל תל-אביב יראו כדורגל יותר טוב. המישחק השני היה דומה בדיוק לראשון, רק יותר משעמם. אולי מפני שלא היה איכפת לי מי ינצח. היה גם כן גול של שחקן מסויים, טיש, וזהו נגמר המישחק. מכבי יפו היו ראויים, אם לא לתיקו — או אפילו לנצח.

הכי מעניין היה דווקא בסוף. היתה התנגשות בין אמציה לבקוביץ מהפועל לבין איזה קיצוני ימני מיפו. היה כלכך יפה! אם רק הייתם רואים את ההצגה, הייתם נהנים. שניהם קפצו עם הראש קדימה, אל הכדור. במקום לנגוח בכדור, הם התנגשו בראשים זה עם זה. זה ממכבי יפו, נפל תיכף מתעלף. אמציה נעצר עוד רגע, ואחר כך נפל בדיוק על-ידו. שכבו זה ליד זה כמו חללים. איזה צחוק היה בטריבונה! או כשיצאתי החוצה, אמרתי לכולם: עכ"שיו תדעו לכם למה אני לא משחק כדורגל בראש — זאת התוצאה.

כתעסוקה מלאה

אחרי שבועות ארוכים של סכסוכים פני-מיים, נמצאה סוף סוף פשרה בפרשת קבוצת הכדורגל, שתייצג את ישראל בטורניר הכדורגל הבינלאומי, שיערך בניו-יורק ב-16 קבוצות, מן ה-16 טוברת ועולם. לפי חוזה חתום, הנמצא ברשות הנהלת מכבי תל-אביב, היתה מכבי תל-אביב צריכה לנסוע לטורניר זה. אולם ברגע שהתברר כי איש הנהלת מכבי, זלמן קליאט, השיג את החוזה בדרך בלתי הוגנת, מאחורי גבו של נציג הפועל פתח-תקוה, תבעה הקבוצה ה-16 פתח-תקוהית את הנסיעה.

השבוע השגה פשרה. הוסכם שטורניר תיסע קבוצה מעורבת, שתכלול 12 כדורגלנים מהפועל ו-11 ממכבי. למעשה תהיה זו נבחרת ישראל וזאת. אולם פשרה זו עשויה לגרום לעזוועים בשתי הקבוצות, ובמיוחד ממכבי תל-אביב. מאחר שמכבי לא סירה מזה זמן רב בחוץ-לארץ, מרגישים שאר הכדורגלנים, שאינם נוטעים, את עצמם מקופחים. לפיכך עלתה תוכנית, שמכבי תצטרף ל-10 יסור עוד כדורגלנים על חשבון האגודה. בארצות-הברית יהיו כדורגלנים אלה, וחד עם כדורגלני מכבי שבקבוצה המעורבת, קבוצה בפני עצמה, שתשחק מחוץ לטורניר.

סרטים

דם ומחשופים

אוסטרליין (אופיר — תל-אביב, צר פת-אסליה) הוא סרט שבא למלא עבור תל-מידי בתי-הספר התיכוניים את מקומם של מורי-ההיסטוריה השובתים, ללמדם פרק ב-היסטוריה של ראשית המאה ה-19: הפרק הן בקרב שקבע את גורל אירופה במחצית מאה זו, ושנחשף עד היום לאחד הניצחונות הצבאיים הגדולים ביותר בהיסטוריה.

באוסטרליין, עירה קטנה במוראביה, נערך בשני דצמבר 1805 הקרב הגדול בו ניצח נפוליאון, בעזרת צבא של 40 אלף איש (לדברי הסרט). את הצבאות המאוחדים של רוסיה ואוסטריה — שמנו 90 אלף איש. תוך יום קרבות אחד נהרגו, נפצעו ונשבו בקרב שלושת הקיסרים, 30 אלף מחילי-אויבינו של נפוליאון.

סרטו של אבל גאנץ מתחיל ארבע שנים קודם לקרב אוסטרליין, מתאר את שלבי עלייתו של נפוליאון לקיסרות. כל מה ש"קורה" עד לקרב עצמו, מנהלה באטיות איומה, גודשת מונולוגים ודיאלוגים. העובד זה דה היסטוריה הבלושת ביותר בחלק זה של הסרט, הם מחשופי-הנשים. בשטח זה מתחרות ביניהן מארטין קרול, כג'וזפינה, וקלודיה קארדינלה האיטלקית, בתפקיד אחו-

מקלין ב"קאן-קאן" עם השופט, בתיטה

תו של נפוליאון. קרבי-המחשופים בין השתי יים מסתיים בניצחונה המוחלט של קארדי-גלה.

מקור הכנסה לאומית. חציו השני של הסרט מוקדש להנצחת פרטי הקרב ה-גדול, אלא שמרוב פרטים, אין רואים את היער. הקרבות ההמוניים, בהשתתפותו הנדי-בה של הצבא היוגוסלאבי — שמאז מל-חמה ושלוש מההה כנראה את מקורה-הכי-נסה הגדול יותר של יוגוסלביה, בספקו ניצבים למלחמות היסטוריות — מבולבלים להחריד. לרוב, אין לדעת מי הם הצרפתים ומיהם אויביהם. לואל הידיעה ההיסטורית המוקדמת, קשה היה להאמין לטענת ה-סרט כי אכן נפוליאון הוא שוכה בקרב. הקוריוז המעניין בסרט זה הוא, שדווקא תפקידי-מישנה פעוטים נמסרו לכוכבי-בד-ידועים כמו אורסון הלס, ויטוריו דה-סיקה ומישל סימון; ואילו גילום דמותו של נפוליאון נמסר לידי שחקן הממלא בדרך כלל, בסרטים צרפתיים, תפקידים של מוזג בבית-מרוח או חבר בלתי-השוב בכנופית גאנגס-טרים — פייר מונדי. לעיתים נדמה שמונדי שחקן לא את נפוליאון אלא את מארלון ברנדו בתפקיד נפוליאון. הקיסר המתגלם בדמותו הוא מוקיין ננס, נברוטי ונכנע להשפעת סביבתו, שבדו-

רנו היה מצליח רק כשחקן שחמט; שכן כישורו היחיד היה לנחש את מהלכיו ה-אסטרטגיים של היריב. יתכן שהסרט במקורו היה משובח יותר. אולם אחרי הקיצוצים האכזריים שבוצעו בהעתק המוצג בארץ, בגסות וללא ידיעה מיקצועית, שוב אין לדעת כיצד נראה הסרט המקורי.

לא אשחית ולא פרוע

קאן-קאן (צפון — תל-אביב; ארצות-הברית) הוא סרט מתח אשר במרכזו ניצבת הבעיה המסעירה: מי ישא לאשה מנהלת מועדון-לילה פאריסאי.

על המודות-גופה וקסם-אישיותה של בעלת המועדון (שירלי מקלין) מתחרים שניים: עורכיו הולל וקלדעת (פראנק סינאטרה) ושופט-שלום שמרני ושקול בדעתו (לואי ג'ירודן); ועד לרגע האחרון ממש אין הצופה יכול להחליט, אם זה איכפת לו בכלל, מי משיניה יוכה באשה.

למעשה, זהו מיוסקל הוליבודי טיפוסי ומשעשע, שראש משמלת בריית-המועצות ניקיטה כרושצ'וב, צפה בהסרטו-בעת בני-קורו בארצות-הברית ונתן לו את האורקי המוסרי שלו. במרכז המיוסקל ניצבת סא-טירה שנונה למדי המנגזת את הפורטיאגיות של הצרפתים במחצית המאה ה-19, תקופה בה התייחסו אל ריקוד קאן-קאן כאל "הצגה תאחנית ופרועה" לפי חוק המוסר משנת 1790. אילו רצו, יכלו יצרני-הסרט ליצור סאטירה אקטואלית הרבה יותר: גם המועצה לביקורת סרטים בישראל מת-יחסית, כנראה לקאן-קאן כאל ריקוד משחית-מוסר, אסרה על צעירים עד גיל 16 לחזות בו.

כתרים חדשים לשירלי. שירלי מקלין, בלי נמשים ועם פיאח גורמת אדמ-נית, מהנה את כוכב הסרט, נא כי לצידה מופיעים ברנים ותיקים כפראנק סינאטרה ומוריס שבלייה. הגברת מקלין, שהיתה ידו-עה עד זה בעיקר כקומיקאית בחסה, קושרת בסרט זה לכישורנותה גם את כתרי ה-ריקוד והזימרה.

היא גורמת כימעט למשבר בבית-המשפט הפאריסאי בו נטושה מחלוקת בקשר למור-סריותו של קאן-קאן. בעוד שמוריס שבלייה מקל בדיו, מחליט השופט הצעיר ג'ורדן לחסל במו ידיו את נגע הפריצות. שניהם סובלניים בעקרונותיהם. אלא שסיסמתו של המחמיר היא: "התלבש והנה להתלבש!" ו-אילו סיסמתו של המקל אומרת: "התפשט והנה להתפשט."

בסיונותיו לחסל את הפריצות מתאהב ג'ורדן בשירלי, מציע לה נשואין. אבל אני אוהבת מישהו אחר, מתנגזת מקלין המאוהבת בפרקליט סינאטרה. "זה טבעי", משיב השופט ג'ורדן, "לכל אחד יש אהבה לפני הנשואין." סינאטרה עצמו, האוהב את מנהלת-המועדון אך אינו מוכן לשאתה לאשה, אינו מסכים לחתר עליה. "אולם", הוא אומר, "איך אפשר להתחרות באהבה בבכר הרוצה לשאת את האשה? הרי זה כאילו שיחקת קלפים עם רמאי!" וכך מתנהל המאבק בין שני אנשי-החוק על אהבתה של הרקנית חמת-המוגז, תוך השמעת פיוזונים פאריסאיים מיושנים ו-הצגת מספר קטעיריקוד חדישים, המהווים את שיא הבידור בסרט.

לגבי מוצרי-בידור קולנועיים מסוג זה, קאן-קאן הוא סרט מוצלח למדי, שאפילו הסרטו בשית טו-איו לא הצליחה להשחיתו.

תדרין

ואלה סרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה מחליף לראותם: ● **עד כלות הנשימה** (מקסים — תל-אביב) סרט-בשורה לסינגון קולנועי חדש. סיפור אכסיסטינציאלי המשתמש בדרכי-הבי-עה ההורסות כל מסורת ומוסכמה. זיאן-פול בלומגנד, רוצח, גונב ומחזר אחרי ג'ין סיי-ברג, בסרטו של האמין גודאר. ● **פדויאנה** (הזו — תל-אביב) היילי מילס, שירלי טמפל של שנות הששים, משח-קת את מישחק-האורשר ומרפאה עיירה שלמה בגזדה פיוסית וציורית. ג'ין הימן. ● **זעקת הפרברים** (מנגרב — תל-אביב) סרט סוציאלי, המנסה להוכיח כי לא כל בני הפרברים חייבים ליהפך לפוש-עים. ברל אייבס. ג'יימס דארין.

● **תמימים זפראים** (אורלי — חיפה) חיימהין ושאר הנימוסים של אסקי-מוטי הקטוב בסרט מאלף. אנטוני קהין. ● **רק בימי חול** (מאי — חיפה) גלר-ריפקישה על הזנות כאמצעי להשגת האושר, בסרט יחני של ז'ול דאסין. מלינה מרקורי.

באחד מפרבריה של תל-אביב קיים גטו קטן, שאינו יכול שלא להזכיר למבקר בו את הווי והאחירה של הגטאות היהודיים באירופה בתחילת מלחמת העולם השניה. זוהי שכונת ג'ימי, שסמטאותיה מתפתלות דרומית לגמל יפו, ובה נמצא הגטו של מוסלמי יפו.

משפע הבעיות המטריות את שלושת אלפים תושבי גטו זה, כמו חוסר חיי-חברה ופחד תמידי פן התנהגותם לא תישא חן בעיני השלטונות, ואז יהיו צפויים למעצר או שלילת מקום העבודה, המעיקה ביותר, הוא בעיות המקרים הסוציאליים בעדה זו. כאשר ברחו ערביי יפו במלחמת העצמ-אות, נשארו בעיר לרוב רק זקנים, נכים ועניים, שלא היה להם מה להפסיד. כיום הם מהמים כעשרים אחוז מכלל אנשי ה-עדה המוסלמית ביפו.

למבקר בגטו זה, שלא יתפק רק בגטו המזרחי הציוני, אלא יכנס גם לתוככי הבתים פנימה, יתגלו מחזות מועזים. ב-עוני שקשה לתארו, בתנאים בלתי אנושיים, חיים מאות ישישים, נכים ומקרים סוציא-ליים אחרים, ללא כל אמצעי-קיום, ולו הליים ביותר.

מתוה לדוגמא: ליד המסגד הקטן מאחורי בית-הספר המוסלמי. למסגד צמוד צריף עץ רעוע, נעול מבפנים. בפנים, בחשיכה גמורה ובסרתחן נורא, ללא פתח אחרור, רובצים על הארץ שני זקנים בני 70. שני הם עיזורים, לבושי סתבות. הם מתגוררים באפילה זו במשך שנים, ללא מיטות וללא שמיכות. הם חיים מגדבות שמתללי המס-גד נורקים אליהם לעיתים.

בחוץ, לא רחוק מארגוני קבורה רקובים ושבורים, בהם קוברים את מתי העדה, מת-גוררים עוד שניים. האחד מצא לו מיטה מרופדת בסמרטוטים, עליה הוא ישן תחת כיפת השמיים, השני בנה לו מאורת כלב, עשויה מפחים ואבנים, שכדי להיכנס אליה יש לוחל על הגחון.

בשאר בתי השכונה פזורים מאות מקרים דומים, שאיש אינו מתעניין בהם, אינו שם לב אם תיים הם או מתים.

המפרע, מת בגן

אמת היא שהמדינה אינה מתעלמת מ-11 ממוכי גורל אלה. באיוזה שהוא מקום בתקציב-המדינה, ישנה הקצבה המיועדת להחזקתם ולטיפול בהם. כי רכוש הקדש השייך לעדה המוסלמית ביפו שקיו מילר-נים, וההכנסות מרכוש הקדש לקוסת המדי-נה הגיעות לסכומים של רבבות לירות בשנה. מכסף זה הקציב האוצר סכום כסף ניכר, המיועד לצרכיה של העדה המוסלמית ביפו.

כסף זה, רבבות לירות בשנה, מיועד לכמה מטרות: להחזקת ושיפור בניני דת ובתי-קברות ולסעד לעניי העדה. אולם בדרך-מזרה אין הכסף המיועד למקרים הסוציא-ליים מגיע אליהם. כי באיוזה שהוא מקום, בין משרד האוצר לעניים, הוא נעלם בצו-רה מסתורית.

כדי למצוא את השוכה לשאלה, לאן נעלם הכסף, יש ללכת בעקבותיו ממשרד-האוצר. משרד-האוצר מפריש מהכנסות הקדש ה-מוסלמי למשרד-הדתות. במשרד-הדתות קיי-מת מחלקת מיוחדת למוסלמים. היא האח-ראית לחלוקת הכספים לעדות המוסלמיות ברהבי הארץ. כמעט בכל מקום ישוב אחד-בו קיימת עדה מוסלמית, מגיע הכסף ל-תעודתו, והעניים זוכים לטעד, קטן אמנם, אך המאפשר להם להמשיך לחיות.

ואילו ביפו המצב הוא אחר. העיד מחמוד גרבו, ישיש בן 76, נכה למחצה: "בפעם האחרונה שקיבלתי תמיכה זה היה לפני שלוש שנים." העיד עבד איברהים אבו ג'אזיה, בן 83, ישיש שאינו מסוגל לעבד-דה: "הרבה זמן לא קיבלתי כסף. לפני שלושה חודשים קיבלתי סכום של 10 לירות." העיד סלים בח'יה, ישיש שאינו זוכר את גילו, עיוור למחצה: "בפעם האחד-רונה שקיבלתי תמיכה היה לפני שנה, בעיד און פיסר (תחילת חג הראמאדן המוסלמי). אולם לא רק לטעד לזקקים אין נמצאים כספים עבור מוסלמי יפו. יום אחד נפטר יסלם בן 3. אבי הילד יושב בבית-ההסוהר. אמו היא חסרת אמצעים. לאם לא היה כסף כדי לשלם עבור מים חמים לטיהור גופתו של בנה המת. הגופה נשארה במשך שעות ארוכות על הארץ, עד שסמפר שכנים הס-הסכימו לחמם עבורם מים. אב ל-6 ילדים קטנים חלה והוכנס לבית חולים. במשך יומיים לא בא אוכל אל פי